

PEPER PRAAT

BUURTBLAG VAN DE BUITENPEPERS

20 PAGINA'S

NAJAARSNUMMER
NOVEMBER 2021

HOE MOOI IS DE HERFST IN ONZE BUURT?

KOKS KIJKEN UIT NAAR HET WINE-AND-DINE-BUURTDINER •
SINTERKLAAS ONDERWEG NAAR ONZE BUURT •
'SAMEN MAKEN WE DE STRAAT GROENER EN LEEFBAAR' •
ROUTE NAAR EEN AARDGASVRIJE BUURT IS ONGEWIS •
GROENE WANDELING • ZANGPEDAGOGIE • THUIS BIERBROUWEN •
GEEF DE EGELS TOEGANG TOT JE TUIN! •
ACTIVITEITENKALENDER • KLEURPLAAT • EN NOG VEEL MEER...

Foto: Sanne Sanders

‘We zetten een heerlijk gerecht op tafel!’

Silvia de Laat en Robin van der Willigen wonen nu zes jaar in een ruim huis op de Zesde Buitenpepers. Bij het eerste wine-and-dine-buurtndiner in 2016 meldten zij zich direct aan als koks en deelnemers. Op 13 november doen ze wederom mee. ‘We hebben ons opgegeven als koks voor een hoofdgerecht. Het is heerlijk om weer eens te koken voor buurtgenoten’, vertelt Robin. ‘Dan krijgen we ook hopelijk weer wat complimenten voor onze kookkunst’, voegt Silvia er lachend aan toe. ‘Onze twee zoons zijn niet de gemakkelijkste en enthousiaste eters’, verduidelijkt ze.

‘Het hoofdgerecht maken we samen’, legt Silvia uit. ‘We maken het vooraf klaar, zodat we beiden nog het voorgerecht bij een ander adres kunnen eten. Zo leren we opnieuw andere buurtbewoners kennen. Eerlijk gezegd zijn dat meestal mensen die aan de zuidkant van de Hervense Dijk wonen. Het valt wel een beetje op: we zien jammer genoeg verhoudingsgewijs wat minder bewoners van de noordkant van de ‘Dijk’ die meedoen aan de wine-and-dine. Toen we hier pas kwamen wonen was het buurtndiner een hele gezellige manier om mensen te leren kennen. Dat is door pandemie wel verwaterd. Nu verwachten we, na alle beperkingen, dat het heel leuk is om veel bewoners opnieuw te zien. Niet alleen hier bij ons thuis, maar zeker ook bij het dessert in het Nico Schuurmanshuis.’

Wat Silvia en Robin precies gaan koken voor ‘hun’ wine-and-dine gasten weten ze nog niet. ‘Dat hangt af van de instructies van de organisatoren en de eventuele voedselallergieën van de deelnemers. Silvia: ‘Ik pak straks gewoon de kookboeken er bij. Normaal gesproken kook ik veel met online-recepten. Voor de wine-and-dine pak ik een kookboek. We moeten natuurlijk wel iets koken dat iedereen lust. Van de organisatoren krijgen we nog een ‘géén-lijst’. Dat kan zijn ‘géén noten, géén vis, géén venkel’. Dat vinden we eigenlijk wel leuk. Zo wordt het koken weer een uitdaging. En met plezier koken we vegetarisch.’

Robin werpt zich op als de ‘hoofdkok’ bij het komende wine-and-dine-buurtndiner. Silvia geeft ondersteuning. Robin: ‘Zowel doordeweeks alsook in de weekenden hangt het af van onze diensten wie er kookt. Ik werk als geluidstechnicus bij een jongerenpodium in Amsterdam en Silvia werkt op de ICT-afdeling van het Jeroen Bosch Ziekenhuis. Onze werktijden en dus ook onze kookbeurten wisselen vaak. Wie er ‘s avonds als eerste thuis is, die kookt. Ik kook vaak met wat er nog in de koelkast staat. We bewaren ook alle restjes. Ik heb er een hekel aan om iets weg te gooien.’ ‘Ja, jij bent de ‘ik-kook-met-wat-er-in-de-koelkast-staat-kok’; er wordt hier niets weggegooid’, lacht Silvia.

Silvia: ‘Het avondeten is hier een rustmoment. We eten altijd aan tafel. Nooit met het bord op schoot. Het avondeten is het enige moment dat we hier met z’n vieren zijn. De jongens gaan naar school en wij werken fulltime. Ontbijten doen we nooit samen. Ieder hier begint de dag op een ander tijdstip. Bij het avondeten praten we bij. En bij de wine-and-dine koken we straks met z’n tweeën. Zodat we allebei ook tijd hebben voor een leuk gesprek met onze gasten.’

Gabbie van der Kroef

Noteer de datum: zaterdagavond 13 november

Terug van wég geweest: het wine-and-dine-buurtdiner!

Het is inmiddels een traditie geworden om jaarlijks een wine-and-dine-buurtndiner te organiseren in De Buitenpepers. Wat is het ook al weer? Voor het voorgerecht ga je naar een eerste adres, waar je bekende en onbekende buurtgenoten ontmoet. En het genieten en kennismaken gaat verder op een tweede adres, waar je bij het hoofdgerecht in gesprek raakt met weer andere burens. Het nagerecht wordt opgediend in het Nico Schuurmanshuis op loopafstand in Orthen. Van 2016 tot en met 2019 hebben jaarlijks op een zaterdagavond in november zestig tot zeventig bewoners met veel plezier meegedaan aan dit buurtndiner.

Wine and Dine

Zaterdag 13 november
17.30 tot 23.30 uur
Waar: de Buitenpepers

Je kunt je aanmelden als kok voorgerecht, hoofdgerecht of nagerecht of meedoen als gast
Je kunt samen koken, wel moet iedere deelnemer zich afzonderlijk inschrijven.

Uiterste inschrijfdatum: 1 november
Kosten: 15 € voor gasten en 12,50 € voor koks

Interesse in deze bijzondere gezellige avond?
Kijk op www.debuitenpepers.nl
Bij vragen: winedinebuitenpepers@gmail.com

Mede mogelijk gemaakt door:

Door de coronapandemie moest de vierde editie in november 2020 geannuleerd worden. Dit jaar zijn Elise Quant, Siegfried Willems en Philip Hoek in september aan de slag gegaan met de voorbereidingen om het dit keer volgens de geldende corona voorschriften te organiseren. De drie organisatoren hebben inmiddels al meerdere koks gevonden om een voor- of hoofdgerecht te maken of een dessert voor het buffet in het Nico Schuurmanshuis. Wil je nog meedoen aan dit diner? Meld je nog tot uiterlijk 1 november aan via <https://inschrijven.nl/form/202111350941-nl>

*Elise Quant,
Philip Hoek en Siegfried Willems*

Sinterklaas en zijn Pieten komen weer op bezoek in De Buitenpepers op zondag 28 november

Geloof het of niét: je mag de Sint gewoon weer een hand geven

Eind november zijn ook de Sint en zijn Pieten weer terug in onze buurt! Vorig jaar was het door de coronaregels niét mogelijk om een Sinterklaastoer te organiseren.

Dit jaar kan dat gelukkig weer wél! Om het voor de ouders en de kinderen gemakkelijk te maken om de Sint te ontmoeten, zullen Sinterklaas en zijn Pieten zogenaamde 'Sinthaltes' per straat bezoeken. De Sint begint zijn bezoek om 10.00 uur vanaf de SuperCoop. Vandaaruit maakt hij zijn rondgang door de buurt. De route van Sinterklaas en zijn Pieten door onze buurt is voor zondagmorgen 28 november als volgt gepland...

10.00 uur – Stop Vierde Buitenpepers bij de SuperCoop.

10.20 uur – Stop Eerste Buitenpepers – huisnummer 1.

10.45 uur – Stop Tweede Buitenpepers – speelveld bij huis 29.

11.15 uur – Stop Buitenpepersdreef – grasveld tussen de flats en huis 39.

12.00 uur – Stop Vijfde en Zesde Buitenpepers – Kuil.

Sinterklaas-kleurplaat op de achterkant van de Peperpraat

Op de laatste bladzijde van dit blad staat voor de kleinsten een mooie kleurplaat van de Sint. De afgelopen jaren kon je met het inleveren van een kleurplaat een huisbezoek van de Sint en zijn Pieten winnen. Dat is dit jaar weer mogelijk. En vast en zeker krijg je dan een klein cadeautje en iets lekkers van de Sint of van zijn lieve Pieten!

Een groet uit Spanje van de Sint en zijn Pieten!

‘Samen maken we onze straat groener én leefbaar’

In het maartnummer van dit buurtblad deden bewoners van het oostelijk deel van de Derde Buitenpepers uitgebreid verslag van de ‘vergroening’ van hun woonerf. Wethouder Mike van der Geld las het artikel en toonde interesse. Na het opheffen van de coronamaatregelen was het op 10 september eindelijk mogelijk om een gesprek te voeren met enkele bewoners.

Reacties op de buurtenquête

In juli en augustus organiseerde de Bewonersgroep Energietransitie De Buitenpepers een bewonersenquête voor alle buurtbewoners. Met onder meer de vraag ‘wat zou u (nog meer) verbeterd willen zien in onze buurt?’. Uit de reacties bleek dat flink wat bewoners meer ‘groen’ in onze buurt zouden willen. Zo is er meer behoefte aan bloemrijke plantzones, groene daken, waterdoorlatende parkeerplaatsen, minder tegels en aan wadi's. Je krijgt er meer natuur door en je draagt bij aan het opvangen van extreme weersomstandigheden, die we tegemoet gaan zien. Maar groen brengt ook verkoeling en werkt bovendien positief op het welbevinden van de mensen in onze buurt. Iemand schreef als antwoord op de enquête: ‘Groenbeheer meer bij bewoners leggen die dat willen. Met goede afspraken en verantwoordelijkheid in goed overleg.’

Biodiversiteit

Op Derde Buitenpepers ontstond al vorig najaar een mooie aanpak om met elkaar de biodiversiteit in de buurt te versterken. Het initiatief werd genomen door Evert Jan Ulrich, Josine Weijers en enkele leden van de Werkgroep Natuur op Noord. Dit alles heeft in goed overleg plaatsgevonden met de gemeente. Om het project ook op hoger gemeentelijk niveau in te bedden nodigden de initiatiefnemers op 10 september wethouder

Wethouder Mike van der Geld (rechts) en wijkmanager Noord, Ronnie van Gaal (midden) op bezoek in de Derde Buitenpepers.
Foto: Caroline Timmermans.

houder Mike Van der Geld en wijkmanager Ronnie van Gaal uit om een kijkje te komen nemen op het oostelijke woonerf van de Derde Buitenpepers.

Tegel wippen

Tijdens een open gesprek vertelden de bewoners over het hele proces van de biodiversiteitsacties en hoe zij de bewoners in hun straat achter hun plan kregen. Jong en oud deed mee, iedereen naar eigen vermogen. Niet alleen maar groene vingers waren nodig. Ze wipten in totaal 780 tegels. Hierdoor konden ze schuurtuintjes aanleggen en de boomspiegels vergroten. Ook verfraaiden ze hun groenstrook met kleine fruitboompjes en met een gemeenschappelijk zitje voor een kopje koffie in het groen (zie foto onder). Er werd waar nodig nieuwe zwarte aarde aangebracht

en veel bloeiende planten. Mike van der Geld en Ronnie van Gaal reageerden lachend toen ze hoorden dat de groep niet voor alles toestemming had gevraagd.

Groen plan voor de hele buurt

Werkgroep Natuur op Noord is inmiddels bezig groene ideeën uit te werken voor de hele buurt De Buitenpepers. Iedereen kan zich hier natuurlijk bij aansluiten. Het spreekt voor zich dat een goed overleg met de gemeente een voorwaarde is voor het welslagen van dit soort buurtacties, maar je hoeft er niet op zitten wachten. Begin eerst je buurt te porren en mee te krijgen. Een plant begint immers ook bij het zaadje.

Voor vragen, informatie en reacties: natuurwerkgroepnoord@gmail.com

Maurits Tax

Michel Nelissen geeft uitleg over hoe de bewoners hun woonerf ‘groener’ hebben gemaakt: met behulp van de ‘gewipte’ tegels is vorig jaar een ontmoetingsplek gemaakt.

Foto: Gabbie van der Kroef

‘Groene Weetkeet’ en ‘Duurzame wandeling’ door onze buurt

Op zondag 7 november organiseert de Werkgroep Energietransitie De Buitenpepers samen met enkele buurtbewoners een ‘duurzame wandeling’ langs groene locaties in onze buurt. De wandeling is onderdeel van het programma van het ‘Duurzaam weekend Den Bosch’ op 6 en 7 november. Op zondag 7 november staat er van 10.00 tot 13.00 uur een ‘Groene Weetkeet’ van Brabant Woont Slim naast de SuperCoop.

Weetkeet Brabant Woont Slim

De ‘Groene Weetkeet’ laat je zien dat verduurzaming helemaal niet zo moeilijk is en dat besparen super leuk kan zijn. Adviseurs van Brabant Woont Slim helpen je met vragen als:

- Juist nu! Hoe kan ik besparen op mijn energierekening?
- Hoe krijg ik meer inzicht in mijn energieverbruik?
- Hoe kan ik besparen zonder grote uitgaven te doen?
- Kleine energiebesparende maatregelen kunnen zorgen voor een besparing op energie en geld.
- Welke duurzame maatregelen geven het meeste rendement?
- Is mijn dak geschikt voor zonnepanelen?
- Welke subsidies zijn interessant in mijn situatie?

Maar ook voor inwoners die nog in de onderzoeksfase zitten, is de Weetkeet interessant. Zo kun je zien je dat kleine energiebesparende maatregelen kunnen zorgen voor een grote besparing op energie en geld. Door bijvoorbeeld een waterbesparende douchekop aan te schaffen bespaar je al snel 70 euro op de energierekening.

Quiz

Er valt ook nog iets te winnen!

Door deel te nemen aan de duurzaamheidsquiz van de ‘Groene Weetkeet’

Foto's: Brabant Woont Slim
De ‘Groene Weetkeet’ van Brabant Woont Slim staat op zondagmorgen 7 november van 10.00 tot 13.00 uur bij de SuperCoop.

maak jij kans op een gratis energieadvies ter waarde van €400!

Duurzame wandeling langs inspirerende groene initiatieven

De ‘duurzame wandeling’ van de Werkgroep Energietransitie start om 11.00 uur bij de ‘Groene Weetkeet’ op het parkeerterrein bij de SuperCoop aan de Buitenpepersdreef. In drie groepen kun je meelopen en een kijkje nemen bij verschillende inspirerende bewoners en initiatieven:

- Twee bewoners vertellen over het groendak op hun schuur. Je kunt het groendak ook bekijken.
- Twee andere bewoners geven informatie over hun regentonnen en het waterbehoud bij grote regenbuien.
- Bewoners van het oostelijke erf van de Derde Buitenpepers laten zien wat zij hebben gedaan aan tegelwippen en het vergroenen van hun woonerf en groenstroken.
- Informatie over het gebruik van de elektrische laadpaal bij de Tweede Buitenpepers en toekomstige locaties voor laadpalen in onze buurt.
- Het hergebruik van oude tennisballen via ‘Oude Tennisballen.com’ in de Derde Buitenpepers.

Gratis en leuk!

Beide activiteiten – het bezoek aan de ‘weetkeet’ en de ‘duurzame wandeling’ – zijn gratis. Je hoeft je ook niet vooraf aan te melden voor deelname.

Vanzelfsprekend krijg je in de ‘weetkeet’ en tijdens de wandeling een lekkere kop koffie of thee. De ‘duurzame wandeling’ duurt van 11.00 tot uiterlijk 14.00 uur.

Heb je vragen over de wandeling of over de duurzame initiatieven in onze buurt, mail dan naar

energiegroepbuitenpepers@gmail.com

*Machteld Terlingen en
Gabbie van der Kroef*

Foto: Gabbie van der Kroef

Energie-adviseur en buurtbewoner Milko van Wegberg van EnergieNul73Advies geeft uitleg over de noodzakelijke aanpak van woningisolatie van de koopwoningen in onze buurt. Op weg naar het aardgasvrij-klaar maken van De Buitenpepers.

‘Ga dóór met woningisolatie, ook al is de route naar een aardgasvrije buurt ongewis...’

‘Deze bijeenkomst geeft nieuwe energie. Energie om samen met de burens onze woningen te isoleren. Energie om onze buurt verder te vergroenen. En energie om daarover afspraken te maken met de gemeente. Ook al is de route naar een buurt die is voorbereid op aardgasvrij, nog lang niet helder’, aldus Bart Eigeman, samen met Gabor Martens gespreksleider van de bijeenkomst voor bewoners van De Buitenpepers op 9 september. Eigeman vat de resultaten van de bijeenkomst bondig samen: ‘Een avond die energie gééft: een mooi resultaat van een bijeenkomst met als titel ‘Ben jij voorbereid op de energietransitie in onze buurt?’, toch?’

Veertig buurtbewoners bezochten de bijeenkomst op 9 september in het Jeroen Bosch College, georganiseerd door de Bewonersgroep Energietransitie De Buitenpepers.

Siegfried Willems, lid van de Bewonersgroep Energietransitie, informeert de iedereen over het waarom en het hoe van de stratenblokaanpak.

‘We gaan van deur tot deur in gesprek met bewoners over hoe je minder energie kunt verbruiken en we vragen mensen of ze interesse hebben om samen met de burens te kijken naar de mogelijkheden om hun woningen te isoleren. Met die blokaanpak zijn we dit voorjaar begonnen. We willen ermee doorgaan langs alle blokken en bewoners in de hele buurt. Tot en met 2023. Zo spreken we met alle bewoners over de energietransitie. En niet alleen met de veertig betrokken bewoners die hier vanavond weer zijn, terug na de coronapandemie’, aldus Willems.

Wil je een hogere gasrekening?

Duidelijk was ook de uitleg van energie-adviseur Milko van Wegberg van EnergieNul73Advies. Hij maakte duidelijk dat niet alleen de bewoners maar ook de buurt in de komende jaren een keuze mag maken: ‘Ga je jouw woning

niet of nauwelijks isoleren? Dan betaal je een steeds hogere gasrekening! Of kies je voor meer wooncomfort en een lagere energienota? Als je jouw woning goed isoleert, dan kun je in het volgende decennium de stap maken naar een duurzaam alternatief voor gas. Met een alternatieve warmtebron, die de centrale verwarming nog hoeft bij te verwarmen tot slechts 50 graden Celsius. Je verbruikt dan de helft minder energie...’

Aardgasvrij-gerede buurt

De adviezen van Milko van Wegberg klonken energiewethouder Mike van der Geld als muziek in de oren: ‘De gemeente ’s-Hertogenbosch heeft nog even tijd nodig om tot een besluit te komen over welke buurten versneld aardgasvrij-klaar kunnen zijn in 2030. De gemeenteraad neemt daarover in december een besluit. In De Buitenpepers zie ik veel enthousiasme, ook al hoor ik ook kritische vragen. De gemeente wil dóór, maar daarvoor hebben we ook extra geld nodig van het Rijk en van de Europese Unie’, zo vertelde Mike van der Geld.

Als het aan de bewoners ligt moeten er voor onze buurt concrete en duidelijke afspraken gemaakt worden voor een 'aardgasvrij-klaar-route' tot 2030. Dat bleek uit meerdere reacties tijdens de bewonersbijeenkomst: 'de kosten moeten duidelijk worden', 'de aanpak is nog onvoldoende concreet' tot 'een brede buurtaanpak is prima!'.

Overleg met de gemeente

De leden van de Bewonersgroep Energietransitie hebben eind september de gemeente geïnformeerd over de resultaten van de bijeenkomst. Dat deden ze om afspraken te maken over de steun bij de stratenblokaanpak in 2022 door welzijnsorganisatie Farent en adviseurs

van EnergieNul73Advies. De Bewonersgroep heeft een voorstel gedaan over de route voor de buurt naar een mogelijk 'aardgasvrij-gereede'-buurt in 2030. Duidelijk is wel dat de gemeenteraad in december een besluit gaat nemen over De Buitenpepers als 'onderzoeksgebied' om uiterlijk in 2030 een aardgasvrij-gereede buurt te zijn (zie kader hieronder).

Niet verplicht van het aardgas af
Wethouder Mike van der Geld op 9 september: 'Wij kunnen nu niemand verplichten om van het gas af te gaan. De Bewonersgroep zorgt voor informatie over isoleren, over isolatiewaarden en het terugverdienen van uw in-

vesteringen. Ga daar vooral mee dóór... Duidelijk is ook dat wij als gemeente jullie aanpak en die in de andere vier 'proefbuurten aardgasvrij?' blijven steunen. Ik waardeer jullie inzet enorm!' Aldus de wethouder.

Applaus

Dank ook was voor de twee gespreksleiders: buurtbewoner en oud-wethouder Bart Eigeman en Gabor Martens van Farent. En ook was er applaus voor de gastvrijheid van het Jeroen Bosch College, die hun aula zonder kosten beschikbaar stelde voor de bewoners van De Buitenpepers.

Gabbie van der Kroef

Gemeenteraad neemt in december een besluit over 'aardgasvrij onderzoeksgebied' De Buitenpepers

De warmtevisie van de gemeente is volgens de energiegroepen uit drie 'proefbuurten aardgasvrij?' te weinig concreet

In december neemt de gemeenteraad een besluit over de Transitie Visie Warmte, kortweg de warmtevisie. Op de valreep van 2021 neemt de Raad dan een besluit over het tempo waarop de gemeente tot 2050 alle 107 Bossche aardgasvrij gaat maken. In 2050 moet onze stad volledig aardgasvrij zijn en CO2-neutraal. Iedere gemeente moet in 2021 zo'n warmtevisie inleveren bij het Rijk, zo is in het Klimaatakkoord van 2019 vastgelegd. Onze gemeente is een van de laatste gemeenten die de warmtevisie gaan bekrachtigen.

Vertegenwoordigers van de 'proefbuurten aardgasvrij?' Hintham, Sparrenburg en De Buitenpepers vinden de voorlopige warmtevisie te weinig ambitieus en ook veel te weinig concreet. Gabbie van der Kroef van de Bewonersgroep Energietransitie: 'Het enige concrete wat de gemeente nu doet is het aanwijzen van zeven 'onderzoeksgebieden' tot 2030. Dat is veel te mager als je daarna tot 2050 nog honderd buurten aardgasvrij moet maken.'

Wethouder Mike van der Geld (midden) gaf tijdens de bewonersbijeenkomst op 9 september uitleg over de aanpak van de gemeente rond de energietransitie.

De Buitenpepers is een van de buurten die in de warmtevisie zijn aangewezen als 'onderzoeksgebied'. Als de gemeenteraad de warmtevisie in december bekrachtigt, dan betekent dit voor onze buurt tot 2030 een traject, waarin de gemeente met de bewoners en andere partijen afspraken moet maken over een passend alternatief voor aardgas. 'De Buitenpepers zou dan in 2030 zoveel mogelijk 'aardgasvrij-gereede' moeten zijn', zo keek wethouder Mike

van der Geld alvast vooruit tijdens de bewonersbijeenkomst. Volgens hem komt 'de aanleg van een warmtenet of een ander alternatief voor aardgas voor De Buitenpepers pas in beeld na 2030', zo vertelde hij op 9 september.

De energiegroepen van Hintham, Sparrenburg en De Buitenpepers hebben de wethouder en de gemeenteraad in oktober een voorstel gedaan om de ondersteuning van de 'onderzoeksgebieden' concreet en uitvoerbaar te maken.

Isoleren van jouw woning

Bij Gaffert draait het om drie dingen: jouw **comfort**, jouw **besparing** en onze **planeet**

gaffert

Onze basis

Een perfect geïsoleerd huis is de basis voor een duurzame woning die klaar is voor de toekomst. Want alle (warmte)energie die niet verloren gaat hoeft ook niet te worden aangevuld. Samen met jou gaan we voor het **maximale isolatierendement** voor jouw woning. Goed voor onze planeet en goed voor jouw portemonnee!

Reflectie

Traditionele materialen isoleren op basis van weerstand: de warmte wordt onder 'weerstand' langzaam doorgelaten, maar is uiteindelijk dus weg. **Reflectie isoleert op basis van terugkaatsing van de warmte** (door middel van aluminium), daar waar je de warmte wil hebben, namelijk binnenshuis.

Populierlaan 70, 5461 CP Veghel, tel. 085-0512663, e-mail info@gaffert.com

Bij Anine Vloedgraven en Gabbie van der Kroef, Buitenpepersdreef 194, kun je het resultaat van de dakisolatie van Gaffert bekijken, bel voor een afspraak tel. 06-40239581

Elektrisch koken?

HR+++ glas?

Energietransitie?

Schimmel in de woning?

Dak isoleren?

Groendak?

Nieuwe CV-ketel?

Spouwmuurisolatie?

Warme zolder?

Stijgende energieprijzen?

Van het gas af?

Zonnepanelen?

Nieuwe ramen en deuren?

EnergieAdvies
Nul73*
comfortabel en energiezuinig wonen

Koude voeten?

Warmtepomp?

Herkenbaar? Vraag nu een persoonlijk advies aan bij EnergieNul73 Advies. Onafhankelijke bouwkundige adviseurs met aandacht voor comfort en gezondheid. Ga naar : brabantwoontslim.nl , kies gemeente en selecteer "Boek een slim-wonen-advies". Voor meer info: energienul73advies.nl (hier kun je niet aanmelden).

Wie doet wat in De Buitenpepers?

Om de contacten tussen bewoners te versterken vind je op deze pagina alle contactgegevens van alle werkgroepen en verenigingen in onze buurt. Vanwege de Privacywet zijn alle contactpersonen gevraagd of zij akkoord gaan met de publicatie van hun gegevens. De gegevens zijn vermeld met ieders toestemming.

Begeleidingscommissie MFE

Rompertstaete (Novadic Kentron)

Mieke Christophe, me.christophe@tiscali.nl

Bewonersgroep Buitenpepershof, Derde

Buitenpepers en Buitenpepersdreef

Frans van Hattum, buitenpepershof@gmail.com

Bewonersgroep Energietransitie

De Buitenpepers (vragen over woningisolatie)

Anine Vloedgraven, tel. 06-30254862

energiegroepbuitenpepers@gmail.com

Sociale Buitenpepers app en Bewonersplatform

De Buitenpepers voor (bijna) alle buurtactiviteiten

Siegfried Willems, Ken Yau en Elise Quant

peperplatform@gmail.com

Bewonersvereniging Vijfde en Zesde

Buitenpepers (huurdersvereniging)

Jan van Droogenbroek, bewoners56@gmail.com

'Bij Annie op de koffie'

Annie Heesters, a.heesters@home.nl

Buitenpepersdreef 240

BuurtApp Zevende Buitenpepers

Hans van de Rijdt, jwpvdryt@planet.nl

tel. 06-28203565, tel. 073-6411999

Contactgroep Vereniging De Buitenpepers

(schoonmaakacties, Koningsdag, Sinterklaasop-tocht, subsidieaanvragen Wijk- en Dorpsbudget)

Adriana Hernández, Vijfde Buitenpepers 19,

debuitenpepers@gmail.com

Elektrische deelauto's 'De Mobiele Brigade'

Jaap Klink, jaap@broed.nu

Facebookpagina Peperpraat

Gabbie van der Kroef, tel. 06-40239581

gabbievanderkroef@hotmail.com

Farent Welzijnsorganisatie

(ondersteuning straatanpak woningisolatie)

Gabor Martens, gabor.martens@farent.nl

Formule 1 Kinderactiviteit

Ken Yau, kenlisa@hotmail.com

Gierzwaluwen in De Buitenpepers

Ferd Sauter en Jan van den Elshout,

gierzwaluw.bp@gmail.com

Initiatief Jeu de boulesbaan in De Buitenpepers

Philip Hoek, filiep@hetnet.nl

Projectleider Aardgasvrije buurten

Luc Pellis, l.pellis@s-hertogenbosch.nl

Op zaterdagavond 13 november organiseren enkele buurtbewoners weer een wine-and-dine-buurtndiner: aanmeldingen via wineanddinebuitenpepers@gmail.com

Redactie en advertenties Peperpraat

Gabbie van der Kroef, tel. 06-40239581

gabbievanderkroef@hotmail.com

Rubriek 'Binnenkijken in De Buitenpepers'

(artikelenreeks in de Peperpraat)

Sanne Sanders, sannesanders@hotmail.com

Rubriek 'Peperprofessionals'

(artikelenreeks in de Peperpraat)

Caroline Timmermans, carolinetimmermans@ziggo.nl

VvE Flats Buitenpepersdreef

Johan Strang, johan@vantulden.eu

VvE Vier op Dreef

Vierde Buitenpepers en Buitenpepersdreef

Siegfried Willems, swillems@home.nl

VvE Vereniging Mandelig Eigendom Buitenpepers, VMEB 28 huizen met even nummers van Buitenpepersdreef 158-188 en Derde Buitenpepers 20-42,

Jan van den Elshout, vmebuitenpepers@gmail.com

Website Buitenpepers.nl - beheer van de website

Bart van Dijck, bart@gufp.nl

Werkgroep Energiestrategie

(onderzoek alternatieven aardgas)

Machteld Terlingen, machteld.terlingen@gmail.com

Werkgroep Heinistuin

Machteld Terlingen, machteld.terlingen@gmail.com

Werkgroep Natuur op Noord

Maurits Tax, natuurwerkgroepnoord@gmail.com

Werkgroep Speeltuin Vierde Buitenpepers

Mirjam Alders, speeltuinbuitenpepers@gmail.com

Wijkmanager wijk Noord

Ronnie van Gaal, tel. 06-55190462

r.vangaal@s-hertogenbosch.nl

Wine-and-dine Buurtndiner De Buitenpepers

Siegfried Willems, Elise Quant en Jeroen van den

Burg, winedinebuitenpepers@gmail.com

Zonnepanelen Collectief De Buitenpepers

Hennie Eerhart, h.eerhart@home.nl

KOMPAS
Financiën

**Verzekeringen, hypotheeken,
makelaardij en geldzaken**

Het Wielsem 10
5231 BW 's-Hertogenbosch

Postbus 2317
5202 CH 's-Hertogenbosch

Telefoon 073 - 646 1830
info@kompasfinancien.nl
www.kompasfinancien.nl

**Goed en
aangenaam
gewoon**

Weer heerlijk genieten

Heerlijk
genieten van
een lekker
lunch borrel of
diner

 dn Boerderij

Hervén 54 Den Bosch
www.dnboerderij.nl

**KINDERPRAKTIJK
KUBUS**

FYSIOTHERAPIE | ERGOTHERAPIE | PSYCHOLOGIE | PRE-LOGOPEDIE
DIETIEK | REMEDIAL TEACHING

 ROMPERTSEBAAN 56
5231GT, 'S-HERTOGENBOSCH

 INFO@KINDERPRAKTIJKKUBUS.NL
 (073) 6 444 988

PANNENDAK ACTIE!

Beste buurtbewoners,

Momenteel hebben wij voor de Buitenpepers een **gezamenlijke kortingsactie van 5%** op de totale offertesom.

Mocht u geïnteresseerd zijn in onze actie of een van onze andere werkzaamheden, neem dan contact met ons op **06 - 10 15 46 27**.
Whatsappen of e-mailen mag uiteraard ook!

Met vriendelijke groet,
Denny van der Heijden

Mocht u nieuwsgierig zijn naar onze recente werkzaamheden, kijk dan op onze facebookpagina. Vergeet hem niet te liken!

Wij van **Van Der Heijden Dak & Renovatiebedrijf** zijn gespecialiseerd in:

- * Pannendaken
- * Platte daken
- * Voeg- en metselwerk aan de schoorsteen
- * Loodreparatie / renovatie
- * Schoorsteen- en gevel impregnatie
- * Dakgoten

Van Der Heijden Dak & Renovatiebedrijf
Vierde Buitenpepers 46
5231 AL 's-Hertogenbosch
tel: 06 - 10 15 46 27 / 073 - 851 24 10
info@dakenrenovatie.nl

 K.V.K. nr.:
5600 5326

www.dakenrenovatie.nl

Klopt het nog in onze buurt?

Onze buurt zie ik als een mini-samenleving met een eigen cultuur. Elk mens heeft behoefte aan binding om te kunnen omgaan met alles wat er gebeurt in je eigen leven en de wereld om je heen. Hoe ga je om met verandering? Je wordt zelf ouder, hebt misschien wel kinderen gekregen die eerst naar school gingen en nu het nest hebben verlaten, relatie- of gezondheidsproblemen. En die wereld om je heen verandert. Ook hier in je eigen buurt. We kunnen zelf nog zo veel doen voor verduurzaming van onze buurt, leefbaarheid en een gezonde en veilige leefomgeving. En dan is de vraag 'horen we er bij?'. Hoort iedereen er echt bij of sommige mensen meer en anderen minder? Ben je in staat afscheid te nemen van hoe het altijd was en sta je open voor hoe het anders kan? In onze buurt zetten een groot aantal mensen zich in om evenementen te organiseren als een afval-opruimactie, Halloween en de Sinterklaastoer. En bewoners zetten zich in voor de buurt-infrastructuur, zoals voor de vergroening, de speeltuin, een jeu-de-boulesbaan of een buurthuis. Dan zie je dat er een ordening is in de buurt. Want niet iedereen doet overal aan mee en niet iedereen is het eens met alle plannen. Hoe verhouden de mensen in onze buurt zich tot elkaar? Heeft iedereen wel hetzelfde spreekrecht of klinkt de stem van de een toch luider dan die van de ander? En waar komt het dan op aan? Is er een uitwisseling in geven en nemen? Klopt het hoe wij voor onze buurt tijd, middelen, geld, aandacht, liefde, plek verdelen? Geeft de een meer dan de ander en is dat oké of storend? Klopt het nog?

Siegfried Willems

Ieder maandagochtend: 'Bij Annie op de koffie!'

Buurtbewoner Annie Heesters maakt in haar huis aan de Buitenpepersdreef 240, tegenover de SuperCoop, weer wekelijks op maandagmorgen ruimte voor een prettig start-de-week-gesprek met buurtbewoners. Dat doet ze op maandag van 10.00 tot 12.00 uur. Je kunt bij Annie kunt met andere buurtbewoners:

- Even een praatje maken...
- Andere buurtbewoners ontmoeten...
- Er even uit zijn...
- Je verhaal kwijt...
- Luisteren naar verhalen van bewoners...
- Kijken of je met een ander iets wilt ondernemen...
- Misschien is er behoefte aan bepaalde lichte ondersteuning en zijn er anderen die ondersteuning kunnen en willen bieden...

Graag tot ziens maandagochtend om 10.00 uur bij 'Op de koffie bij Annie'.
Graag een vrijwillige bijdrage voor de koffie of thee.

Tot maandagmorgen, groet van Annie Heesters

De Peperpraat

Dit blad is een uitgave van de Vereniging Contactgroep De Buitenpepers en de redactie van dit blad: debuitenpepers@gmail.com en www.debuitenpepers.nl
Adres: Vijfde Buitenpepers 19, 5231 GJ 's-Hertogenbosch.

Facebook: <https://www.facebook.com/buitenpepers>

Oplage van deze Peperpraat: 1.000 exemplaren.

Aan dit nummer werkten mee: Adriana Hernández, Caroline Timmermans, Gabbie van der Kroef, Josine Weijers, Machteld Terlingen, Maurits Tax, Sanne Sanders en Siegfried Willems. Kopij vóór 8 december graag naar bovengenoemd mailadres. **Het Kerst- en januarinumnummer verschijnt rond 20 december 2021.**
Stuur je advertentie naar gabbievanderkroef@hotmail.com, tel. 06-40239581.

(Advertenties)

FYSIOTHERAPIEPRAKTIJK De Buitenpepers

- Oedeemtherapie
- Shockwave
- Handtherapie
- Echografie
- Fitness/revalidatie
- Klassieke homeopathie
- Vaatproblematiek
- MS gespecialiseerd
- Medical taping
- COPD/Covid-therapie

www.fysiotherapiedebuitenpepers.nl
073-6417940

TAXATIE VAN UW INBOEDEL

**Voor verzekering of nalatenschap.
Ruim 50 jaar ervaring hiermee.**
Ook zijn wij geïnteresseerd in Japans en Chinees porselein. **Tel. 0651240307**
Foto's oriental.antiques@home.nl
Als huisbezoek gewenst is komen wij uiteraard Corona proof.
M. Rombouts

oriental.antiques@home.nl

'We zien ze steeds vaker in onze tuin en in de groenstroken'

Geef de egels toegang tot je tuin!

Tijdens de landelijke Burendag op zaterdag 25 september organiseerden de bewoners van de Derde Buitenpepers verschillende activiteiten voor jong en oud. Zo was er onder meer aandacht voor de egels in onze buurt. Niet zonder reden: we zien de kleine beestjes steeds vaker in de avond of nacht door de groenstroken of tuinen struinen. Josine Weijers zette voor haar burens de belangrijkste informatie over de egels op een rij.

Het organiseren van de Burendag eind september is zo langzamerhand een traditie voor de bewoners van het oostelijke woonerf van de Derde Buitenpepers. Bij de vorige activiteiten zijn er vogelhuisjes versierd en hebben ouders en kinderen die samen opgehangen, en geplaatst in de Buitenpepershof.

Op 25 september kwam er voor de egels in de Buitenpepershof ook een egelhuisje bij. De kinderen hebben samen een plek uitgezocht om het egelhuisje te plaatsen.

Wanneer is een egel volwassen?

Ongeveer zes weken na de geboorte worden jonge egels zelfstandig. Zij gaan dan op zoek naar hun eigen voedsel. Na ongeveer tien maanden zijn ze geslachtsrijp, dan zijn egels dus volwassen te noemen. Gewicht is geen goede maatstaf voor het bepalen van hun leeftijd.

Hoe komen er egels in mijn tuin?

Je kunt op een mooie herfstavond eens in de tuin blijven zitten. Egels worden vanaf zonsondergang actief. Je kunt ze

dan ook door jouw tuin zien lopen. Met een wildcamera kun je er ook precies achter komen wat er door jouw tuin loopt. Verder kun je ook letten op egelssporen, zoals voetafdrukjes, uitwerpsemen of vraatsporen. Kijk hiervoor op: www.egelwerkgroep.com/egelsporen

Waarom zie ik nog geen egel?

Om egels in jouw tuin te ontvangen moeten egels natuurlijk wel toegang hebben tot de tuin. Dit kan door middel van een gat van 13 x 13 cm. in jouw

hek of schutting. Of nog beter: gebruik een heg als afrastering van de tuin. Daarnaast moet de tuin wel egelvriendelijk zijn. Egels zullen niet veel tijd spenderen in een tegeltuin. Bouw je tuin daarom om naar een egeltuin!

Mocht je ondanks dat geen egels in je tuin zien, heb dan geduld! Het blijft natuur. En spoor vooral ook jouw burens aan om ook een egelvriendelijke tuin te maken. Des te groter de kans dat egels een kijkje zullen gaan nemen.

De kinderen plaatsten zelf het egelhuis in de Buitenpepershof.

EGELVRIENDELIJK TUINIEREN

Geef egels toegang tot je tuin: een gat van 13x13 cm is groot genoeg!

2 Creëer nestplaatsen voor egels in je tuin met takken en bladeren

3 Maak je vijver/sloot/zwembad egelvriendelijk met een plankje

4 Als je egels wilt bijvoeren, geef dan katten/egelvoer en water. Géén melk!

5 Stop met het gebruik van (bio) slakkenkorrels en insecticiden

6 Gebruik geen netten in de tuin en pas op met maai-/snoeiwerkzaamheden!

KIJK VOOR MEER TIPS OP WWW.EGELWERKGROEP.COM

Hoe krijg je een egel in jouw tuin?
<https://www.egelwerkgroep.com/>

Wat eten de egels?

Dankzij hun goede reukvermogen en gehoor weten ze veel kevers, rupsen, regenwormen, oorwurmen en slakken op te sporen. Van een schoteltje melk raken ze aan de diarree. Egels eten ook soms eieren. Ze likken de inhoud op nadat ze de schaal helemaal hebben stukgebeten. Omdat ze de inhoud niet gauw genoeg kunnen oplikken, blijven behalve eierschalen ook vaak delen van dooier of eiwit over. Egels eten ook huisjesslakken (tot wel veertig per nacht) en eten in de regel het huisje mee op. In de herfst eten ze ook wel bessen.

Wanneer houden de egels hun winterslaap?

De duur van de winterslaap is afhankelijk van de temperaturen. Egels worden minder actief wanneer de temperaturen onder de 10 graden Celsius zakken. Bij een vroege winter kunnen de eerste egels daarom in oktober al in winterslaap gaan, maar bij milde temperaturen kan dit ook pas in november of zelfs in december zijn. Vaak beginnen de eerste egels eind februari of begin maart te ontwaken uit de winterslaap, maar bij late winters kan dit ook pas in april of mei zijn. Tijdens de winterslaap daalt hun lichaamstemperatuur van circa 35° tot circa 10 graden Celsius en verliezen ze circa 30 procent van hun gewicht.

Josine Weijers en Gabbie van der Kroef

Terugblik op de schoonmaakactie op 18 september

Een geslaagde buurtschoonmaak tijdens de World Clean Up Day

Ruim veertig ouders en kinderen deden op zaterdag 18 september in onze buurt mee aan de schoonmaakactie tijdens de World Cleanup Day. Een leuke en educatieve activiteit voor jong en oud. Dank aan de organisatoren van de groen commissie van de Contactgroep Vereniging De Buitenpepers. Zij hadden zelf papierknijpers, hesjes en vuilniszakken aangeschaft voor deze schoonmaakochtend.

Deze aanschaf was mogelijk dankzij een gift aan de vereniging van Verhuurmaatschappij MVGM, de eigenaar van de huurwoningen op de Vijfde en de Zesde Buitenpepers.

En dank aan alle ouders en kroost die hielpen om de blikjes, papier, plastic, flessen en andere troep op te halen uit de bosjes, plantsoenen en straten. De ouders mochten de door hen gevulde vulde vuilniszakken zelf meenemen.

Bij vorige schoonmaakacties bood de gemeente nog een extra ophaalservice. Maar er was op deze zaterdag hierover geen wanklank. Dit was weer een mooie schoonmaakactie.

Intussen zijn er ook meer bewoners die zelf wekelijks met een prikker door de buurt gaan op zoek naar vuilnis. Ook helemaal goed!

Foto: Gabbie van der Kroef

Dank aan alle ouders en hun kinderen en dank aan de organisatoren van de schoonmaakactie in De Buitenpepers op zaterdag 18 september

In voorgaande jaren steunde de gemeente de najaarsschoonmaak in onze buurt. Onduidelijk is waarom dit niet meer gebeurt. Nu waren het de bewoners zelf die zorgden voor de benodigde materialen, plus koffie, thee, koekjes, limonade en na afloop lekkere worstenbroodjes. Dank aan Adriana Hernandez, Dick Schouw, Anneke Jedema en Mariec Smeeman voor deze mooie buurtactiviteit!

Supercoop
PAANAKKER

Bij verschillende buurtactiviteiten, zoals bij de schoonmaakactie en het wine-and-dine-buurt diner, kunnen de organisatoren rekenen op de steun van supermarkt Supercoop Paanakker op de Buitenpepersdreef. Dank daarvoor!

‘Ervaren in laten ervaren’

Al 21 jaar woont ze in De Buitenpepers. Ooit begonnen als gezondheidswetenschapper en milieukundige, maakte ze al snel een switch naar de muziek. Ik praat deze keer met Marsja Mudde, een bevlogen zangeres en zangpedagoge. Marsja: ‘Ik liep vast in mijn werk en kreeg een burn-out. Het enige wat ik nog goed kon was zingen. Ik kon niet meer lezen, maar noten lezen kon ik nog wel. Dat was voor mij een teken aan de wand. Ik dacht: ‘als dat het enige is waarin ik niet vastloop, dan moet ik dát gaan doen’.

Steeds verder terug in de tijd

Muziek is haar met de paplepel ingegoten. Marsja: ‘Als peuter werd ik al door mijn vader mee naar de kerk genomen, waar ik mocht zingen. Daar bleek dat wij de liederen makkelijk van blad konden meezingen. Zo kwam het vaak voor dat mijn vader en ik al uit volle borst meezongen, terwijl de rest van de kerk nog stil was. Samen hadden we daar veel lol om. Door mijn vader, door de blokfluitlessen die ik volgde en later door het zingen in koren, ging mijn interesse al vroeg uit naar Oude Muziek. Ik ben steeds verder terug in de tijd gegaan met mijn interesse en onderzoek: van de vroege Barok, naar de muziek van de Renaissance, naar de muziek van de Middeleeuwen.’

Ensemble zanger

Marsja vervolgt: ‘Ik ben opgeleid aan het Conservatorium in Tilburg, bij de opleiding ‘Zang Oude Muziek ensemble’. Hierin word je opgeleid als ensemble zanger. Ook word je getraind in het onderzoeken van onder andere de oude handschriften en hoe je historische achtergronden, vertalingen en uitspraken kunt achterhalen. Om dit vak goed te

Foto: Chris Mudde

In elke ‘Peperpraat’ portretteren we in de serie ‘Peperprofessionals’ een zelfstandige ondernemer uit De Buitenpepers. Dit keer een portret van Marsja Mudde, zangpedagoge en zangeres van Oude Muziek.

kunnen doen zijn deze vaardigheden essentieel. Dit ambachtelijke werken vind ik zo leuk, dat ik er ook erg van geniet om het aan anderen door te geven’.

Doordringen tot gevoelslaag

Als zangpedagoge werkt Marsja ervaringsgericht. Ze legt uit wat ze hiermee bedoelt: ‘Mijn instrument is de stem. Je hebt je hele lichaam nodig om de interpretatie van het lied naar buiten te kunnen brengen. Als je met je adem niet goed zit, dan merkt je publiek dat

meteen. Zingen vraagt om lichaamsbewustzijn. Tijdens het zingen leg je tevens een verbinding met de spirituele wereld, dat is wat muziek doet, of je dat nu wilt of niet. De bedoeling van muziek is dat het snaren raakt en dat het tot jouw eigen gevoelslaag doordringt. Als zanger moet je je lichaam goed verzorgen. Elke emotie of fysiek ongemak die ergens op de achtergrond speelt, kruipt in je lied.

Mijn eigen burn-out heeft mede dit inzicht gebracht. Toen ik dingen uit mijn

verleden had opgeruimd, kon ik pas echt fysiek, mentaal én muzikaal stappen omhoog zetten. Door deze ervaring kan ik anderen ook beter laten ervaren hoe het lichaam werkt tijdens het zingen. En op hun beurt kunnen zij hun publiek laten ervaren hoe dit doorwerkt. Mijn motto is: ervaren in laten ervaren.'

'Muziek werkt nu beter als je in het juiste dialect zingt. Dat geldt voor de muziek van Frans Bauer en ook voor Oude Muziek'

Ervaringen komen samen

Ik hoor een holistische aanpak in Marsja's benadering. De gezondheidswetenschapper, de musicus plus haar persoonlijke ervaringen komen samen. Marsja: 'Ik zou zeggen: als je wilt zingen ruim dan ook je blokkades op, je wordt daar een beter instrument van. Ik coach mijn leerlingen ook op dit vlak, maar als er meer ondersteuning nodig is, dan verwijs ik door, bijvoorbeeld naar een (muziek)therapeut of psycholoog.'

Van zeventien- tot tachtigjarigen

Voor wie zijn jouw zanglessen geschikt? Marsja: 'Voor iedereen die van zingen houdt. De zangstijlen die je in mijn lessen kunt zingen, lopen van de Middeleeuwen tot nu. Qua interpretatie ben ik gespecialiseerd in Gregoriaanse, Middeleeuwse en Renaissance muziek. Maar een amateur zanger(es) of zanggroep kan ik ook coachen in Pop, Folk, Moderne Muziek, Barok, Klassiek of Romantiek. De groep leerlingen die bij mij komt is heel divers, van zeventienjarigen tot tachtigplussers, mannen en vrouwen, alleen, in duo's of kleine groepjes. Ook coach ik ensembleleiders en dirigenten. Ik zie vaak dat ensembles te veel willen in te korte tijd. Mijn

advies is vaak: plan minder muziek en plan meer tijd om naar een goede interpretatie te komen. Beter een kort concert wat mensen heel diep raakt, dan een lang concert dat maar net staat.'

Concerten en soloprogramma

Naast zanglessen en coaching geeft Marsja ook eigen concerten en is ze in te huren voor kleinschalige (huiskamer)concerten en speciale gelegenheden. Onlangs nog gaf ze een concert in de Abdij van Berne in Heeswijk-Dinther, rondom Hildegard von Bingen. Ook schreef ze mee aan een boek over deze twaalfde-eeuwse benedictines, getiteld 'Zicht op Hildegard. Leven, visioenen, geneeskunst, muziek'.

Momenteel is Marsja een soloprogramma aan het voorbereiden. Marsja: 'Het wordt een programma voor een groter publiek, waarin verschillende aspecten van de meerstemmige zangcultuur voorbij komen. Aan de hand van een verhaal over het leven van een vrouw in de Middeleeuwen, komt per Europees taalgebied de geschiedenis van het meerstemmig zingen aan bod. Ik gebruik in deze voorstelling ook digitale

middelen. Zo zing ik zelf op scherm en live op het podium. Zo kan ik meerstemmig met mezelf zingen.'

Zing in het dialect

Wanneer Marsja vertelt over het onderzoek doen naar taalgebieden en dialecten, komt de bevlogen onderzoeker naar voren. Marsja houdt van uitpluizen. Tot op het detail wil ze weten hoe het precies zit, hoe iets bedoeld is en hoe het uitgesproken dient te worden. Marsja: 'Ik ben héél nieuwsgierig en wil het héél graag weten. Muziek werkt nu eenmaal beter als je in het juiste dialect zingt. Dat geldt voor de muziek van Frans Bauer en ook voor Oude Muziek. In mijn genre weet je alleen niet hoe het toen geklonken heeft. Het vraagt om studie op de uitspraak en het dialect. En dat is super leuk om te doen!' Haar bevlogenheid is aanstekelijk.

De Oude Muziek wereld is een muziekscene die ook wel eens overlapt met andere muziekscenen. Er lopen veel positief ingestelde en maatschappelijk betrokken mensen in rond. Marsja: 'Ik nodig alle lezers van de 'Peperpraat' uit om eens kennis te maken met deze muziek. Kom eens langs voor een mini-proefles van twintig minuten en geef ervoor wat je ervoor wilt geven. Kom gerust eens kijken in de wereld van de Oude Muziek. Het is er echt heel leuk!'

Wil je meer weten? Neem eens een kijkje op haar website

www.marsjamudde.nl

Ben je nieuwsgierig naar het boek waar ze aan meeschreef? 'Zicht op Hildegard, Leven, visioenen, geneeskunst, muziek' is te bestellen bij Marsja Mudde zelf.

Of boek een mini-proefles van twintig minuten via info@marsjamudde.nl

Caroline Timmermans

Waarvoor kun je bij Marsja Mudde terecht?

Voor wie?

- ▶ Individueel of in een groep(je).
- ▶ volwassenen, kinderen, ouderen.
- ▶ Beginners, ervaren zangers, studenten, professionals.
- ▶ Ook mensen met lichamelijke of mentale klachten zijn van harte welkom.

Waar?

- ▶ zanglessen vinden plaats op afspraak bij Marsja Mudde aan huis of op verzoek ergens anders.
- ▶ cursussen en workshops vinden zo mogelijk plaats op een locatie met een mooie akoestiek.

Het is fijn wonen in De Buitenpepers

Beste Buren,

Bewust kozen we ruim 15 jaar geleden voor de Buitenpepers als locatie voor ons kantoor. Een fijne wijk, randje centrum Den Bosch en alles binnen handbereik. Inmiddels hebben velen van jullie de weg naar ons gevonden. Vorig jaar #1 makelaar in de wijk. Dankjewel voor het vertrouwen beste buren. We hopen hier nog lang thuis te zijn.

Bram, Stephan en Robin
Viermakelaars, uw buurman

Bel of e-mail voor een goed en een vrijblijvend verkoopadvies!

073-621 56 56

viermakelaars

*gedrukt op gerecycled papier.

Wij krijgen een andere verkoopwagen, omdat te vieren

de volgende prijsverlagingen!!

Kibbeling 1 portie € 4,75 € 4,25
2-3 porties € 9,95 € 9,00

Haring € 2,25/stuk 5 voor € 10

Palingfilet € 5,95/stuk 3 voor € 15

Paling € 15,95/pond 1 kilo voor € 30

Katwijk's Vispaleis

Waar kunt U ons vinden :

dinsdag	Hintham, Den Bosch
woensdag	de Lidl op Rouppe van der Voort laan
donderdag	Zuiderpassage, Den Bosch
vrijdag	Oude Vlijmense weg bij de Lidl
zaterdag	Super Coop, Buitenpepersdreef, Den Bosch

Christiane Hilgenberg
VERHELDERING IN LEVENSVRAGEN

Opstelling (familie, werk, relatie, gezondheid)

Gespreks- en communicatieadvies
Op afspraak

Voeding voor de ziel ~ cirkel
3 november, 19 december 2021

Maandagavond ~ opstelling in groep
15 november, 13 december 2021

BEL VOOR MEER INFORMATIE, SCHRIJF IN VOOR DE NIEUWSMAIL

WWW.CHILGENBERG.NL | POST@CHILGENBERG.NL | 0623328946

GESPREEK ~ VERBINDING ~ OPSTELLINGEN

Praktijk Gezond en Welzijn

Slecht slapen?
Stemmingswisselingen?
Stress?
Spier- en gewrichtspijn?
Vermoeidheid?
PMS?
Opvliegers?

Blijf niet lopen met hormonale klachten! Maak snel een afspraak!

Je vindt ons in Fysiotherapiepraktijk
De Buitenpepers
www.praktijkgezondenwelzijn.nl
tel. nr. 06-37432045

Dinsdag 23 november

Buurtplatform De Buitenpepers

Het geplande overleg van het Buurtplatform De Buitenpepers in D'n Boerderij ging op dinsdagavond 12 oktober niét dóór, omdat zich slechts vier buurtbewoners hadden aangemeld. Wel waren er meerdere afmeldingen van bewoners, die zéker interesse hadden maar ook andere afspraken. De organisatoren hebben nu dinsdagavond 23 november gepland voor het halfjaarlijkse overleg van het Buurtplatform. Ongeveer vijftig reeds actieve bewoners krijgen hiervoor een persoonlijke uitnodiging; andere bewoners zijn ook welkom!

Op 11 februari – nog tijdens de corona-lockdown – hebben achttien buurtbewoners uit de verschillende straten en bewonersgroepen van onze buurt de aftrap gedaan voor een eerste (online-)overleg van het Buurtplatform De Buitenpepers. Het platform is bedoeld als overlegvorm om ervaringen uit te wisselen, bijvoorbeeld van de verenigingen van eigenaren, over de aanpak van onveiligheid, de vergroening van de straten of over de komende activiteiten in onze buurt. Op 11 februari is afgesproken dat de bewoners twee keer per jaar elkaar zien tijdens een Buurtplatform.

Op dinsdagavond 23 november ben je welkom in D'n Boerderij. Het programma is toegespitst op enkele thema's. Je kunt elkaar in een marktform ontmoeten en buurten bij vijf thematafels:

- Onze buurt: we halen ideeën op voor 50 jaar De Buitenpepers 1973-2023 en een klein buurthuis.
- Ontmoeten: over de Nieuwjaarsbijeenkomst. Plus het idee om volgend jaar een rommelmarkt in alle straten te organiseren.
- Veiligheid: over verkeersveiligheid, de Rompertsebaan en veiligheid en verlichting in de brandgangen.
- Duurzaam en klimaat: over tegelwippen, regentonnen, geveltuinjes, groendaken en parkeerplaatsen.
- Peperpraat, buurtwebsite, Facebook en Buurt App: over hoe we elkaar informeren in de buurt.

Waar mogelijk maken de bewoners afspraken over nieuwe activiteiten, zoals bijvoorbeeld een Nieuwjaarsbijeenkomst in januari 2022. Aanmelding vooraf is wenselijk, uitsluitend via peperplatform@gmail.com

Wat is er te doen in onze buurt?

Activiteitenkalender november

**VOLG DE BERICHTEN OP
ONZE WEBSITE
www.debuitenpepers.nl
EN ONZE FACEBOOKPAGINA**

De volgende activiteiten zijn voorlopig bekend en gepland:

- **Zaterdag 30 oktober: Halloweenocht** voor de jongeren. **De inschrijving is al gesloten.** Start in de Speeltuin Vierde Buitenpepers, 18.00 uur. Informatie via halloweenbuitenpepers@gmail.com
- **Donderdag 4 november: Dialooggesprek binnen de 'Week van de Dialoog':** gesprek en maaltijd vanaf 18.00 uur, bij Annie Heesters, Buitenpepersdreef 240. Aanmelding via info@s'hertogenboschindialoog.nl
- **Zondag 7 november: 'Groene Weetkeet'** met informatie over duurzaam wonen en energiebesparing door adviseurs van Brabant Woont Slim, 10.00 tot 13.00 uur, parkeerterrein SuperCoop, Buitenpepersdreef. Aanmelding vooraf is niet nodig.
- **Zondag 7 november: 'Duurzame wandeling'** langs groene initiatieven in onze buurt, start om 11.00 uur bij de 'Groene Weetkeet', parkeerterrein bij de SuperCoop. Aanmelding vooraf is niet nodig.
- **Zaterdag 13 november: Wine-and-Dine-buurt diner** bij bewoners thuis en afsluiting in Nico Schuurmanshuis, Ketsheuvel 50. **Aanmelding tot 1 november via** wineanddinebuitenpepers@gmail.com
- **Dinsdag 23 november: Buurtplatform De Buitenpepers**, overleg voor betrokken bewoners in onze buurt. Van 19.30 tot 21.30 uur in D'n Boerderij, De Herven. **Aanmelding uitsluitend vooraf via** peperplatform@gmail.com
- **Zondag 28 november: Sinterklaastoer door De Buitenpepers.** De Sint en zijn Pieten bezoeken verschillende 'Sint-haltes' in onze buurt. Zie het artikel op pagina 3 van deze Peperpraat. Aanmelding is niet nodig. Informatie via buitenpepers@gmail.com
- **Iedere maandagochtend: 'Bij Annie op de koffie'**, van 10.00 tot 12.00 uur de wekelijkse koffie-ochtend bij Annie Heesters, Buitenpepersdreef 240, tegenover de SuperCoop. Aanmelding is niet nodig.

Volg onze buurt-Facebookpagina en onze buurtwebsite www.debuitenpepers.nl voor de actuele agenda en nieuwe activiteiten. Veel plezier sámen in onze buurt!

Speciaal bier thuis gebrouwen

Midden in de woonkamer staat, speciaal voor deze gelegenheid, een eettafel vol met zakjes moutkorrels, een grote molen om die korrels te vermalen, een brouwketel, een koelsysteem, een grote kuip voor de gisting en een apparaat om bierflesjes te voorzien van hun doppen. De opstelling toont het proces van het bierbrouwen in een huiskamer.

Zelf bierbrouwen is een bijzondere hobby. Een liefhebberij die vraagt om kennis, hygiëne en geduld. Raymond Ros brouwt thuis zijn eigen speciaal bieren. Hij doet dat als hobbyïst op een bijna professionele manier: 'Mijn plezier om dit te doen bestaat niet slechts uit het uiteindelijke drinken van een bijzonder glas bier. Ik heb ook lol aan het volledige proces van het mouten, brouwen, gisten en bottelen van mijn eigen bieren. Het is natuurlijk telkens ook spannend om na dat hele proces mijn eigen gebrouwen bier te proeven. Ik weet immers nooit precies of het bier zó smaakt als ik dat heb bedoeld.'

Hersteld van een herseninfarct

Raymond en Ellie Ros wonen sinds 1988 op de Zevende Buitenpepers. Ze kennen elkaar sinds ze elkaar in de jaren '80 regelmatig zagen in de elektronica-zaak in onze stad, waar Raymond destijds voor zijn stage achter de toonbank stond. Tegenwoordig werkt hij als solutionspecialist bij de Bossche vestiging van het Japanse ICT-bedrijf Ricoh in het Paleiskwartier.

In 2017 kreeg Raymond een hersenbloeding. Daardoor raakte hij tijdelijk aan de rechterzijde van zijn lichaam verlamd. Inmiddels is hij na een lange revalidatie gelukkig grotendeels hersteld. De laatste jaren bezoekt hij wekelijks therapeut Erwin Griesheimer van Fysiotherapie De Buitenpepers. Ellie heeft destijds met veel liefde de mantelzorg voor Raymond op zich genomen. Haar

Sanne Sanders en Gabbie van der Kroef bezoeken voor iedere editie van de Peperpraat een of twee buurtbewoners voor een gesprek over het interieur van hun woning, hun hobby's en hun kijk op onze buurt: 'Binnenkijken in De Buitenpepers'.

Foto's: Gabbie van der Kroef

Raymond Ros brouwt regelmatig zijn eigen speciaalbier thuis: na de inkoop van alle materialen, het brouwen en het bottelen geniet hij van zijn eigen bier!

hobby, voetballen bij OJC, was een welkome afleiding. Ze voetbalt er nog steeds met heel veel plezier.

Een paar keer per jaar brouwen

Raymond: "Het proces van mijn revalidatie hakte er wel in, eerlijk gezegd. Ik ben nu redelijk hersteld. Alleen ben ik

nog wel gevoelloos aan de rechterkant van mijn lichaam. Mijn werkgever biedt mij aangepast werk. Daarbij kan ik ook veel thuis werken en daar zijn we beiden erg blij mee. Het bierbrouwen deed ik overigens al vóór ik de bloeding kreeg. Nu ik hersteld ben maak ik weer een paar keer per jaar mijn eigen bier.'

Trappistenbier

Eigenlijk drinkt Raymond uitsluitend speciaal bieren: 'Nee, ik drink nooit met vrienden vijf of zes biertjes achter elkaar tijdens een feestje of op het terras. Een speciaal bier drinken doe ik eigenlijk alleen thuis of een enkele keer bij een bezoek aan een kleine bierbrouwerij.

Na een bezoek aan een trappistenbrouwerij in België kwam ik vijftien jaar geleden op het idee om zelf te gaan brouwen. Ik heb me georiënteerd op de winkels waar ik de ingrediënten en apparatuur voor het zelf brouwen kon aanschaffen. Zo ben ik begonnen.'

'Voor mijn broer heb ik onlangs een speciaal bier gemaakt als ingrediënt voor een bierkaas, die hij vervolgens heeft gemaakt'

Mout en water

Raymond neemt ruim de tijd om de stappen van het bierbrouwen duidelijk te maken. Op de eettafel staat een opstelling van alle ingrediënten en apparaten die de stappen van het bierbrouwen verduidelijken. Alles ligt en staat zorgvuldig in de juiste volgorde.

'Bier bestaat in de basis uit vier ingrediënten: water, mout, hop en gist. Het brouwproces begint met gedroogde en gekiemde gerstkorrels: de mout. Het brouwproces begint met het 'schroten', het vermalen van de moutkorrels. Dit doe ik met een grote maalmolen. Voor de aandrijving van de molen gebruik ik een boormachine, écht waar, want anders sta ik twee uur lang de mout te malen. De gemalen mout voeg ik toe in de brouwkessel met 25 liter water.'

Maischen

Raymond vervolgt: 'Nadat de mout aan het water is toegevoegd, dit noemen we 'maischen', zal op verschillende temperaturen, 62, 72 en 78 graden, het beslag verwarmd worden. Op deze temperaturen komen zoetstoffen uit de mout vrij. Tijdens het verwarmen zakt het brouwsel door een zeef onder in de

Alle ingrediënten en apparaten die de stappen van het proces van het bierbrouwen verduidelijken, staan zorgvuldig opgesteld op een tafel.

kessel. Na dit proces van het 'maischen' blijft er een suikerrijke vloeistof over. Daarin drijven nog vaste bestanddelen. Deze bestanddelen zijn niet meer nodig en die filter ik er uit. De zoetstoffen zullen in een later stadium in combinatie met de toegevoegde gist zorgen voor het omzetten van suiker in alcohol en koolzuur.'

Hop

Hij vervolgt: 'Met de wort, het brouwsel wat er dan nog over is, ga ik het eigenlijke bier maken. In de ketel ga ik de wort koken en dan voeg ik de hop toe. De hop geeft het bier een bittere smaak, zorgt voor een stabiele schuimkraag en bevordert de conservering. Door het koken stijgt de concentratie suikers, waardoor het bier voller en zwaarder wordt. Na het koken moet ik snel de

wort koelen en filteren. Om de kans op bacteriën te minimaliseren, moet het koelproces snel plaatsvinden.'

Gisten, bottelen en etiketteren

Raymond: 'Dit product heeft nog niet de uiteindelijke smaak en geen koolzuur. Daarom moet het gegist worden. Dat doe ik in een gesloten kuip, zodat er alcohol ontstaat en het bier prikkelend en bruisend wordt. Pas daarna kan ik het bier in flesjes doen, het zogeheten 'bottelen'. Het bier moet daarna nog wel zes weken 'rijpen' voor dat het op smaak is. Vanzelfsprekend ontwerp ik ook mijn eigen etiketten voor mijn bier 'D'n Braeven Ros'.'

Bierkaas

Zijn opa had bijna honderd jaar geleden een melk- en kaaswinkel in Maarssen bij Utrecht. Raymond: 'Die winkel is later door mijn vader overgenomen. Op dit moment runt mijn jongere broer de zaak. Het is nu een kaas- en delicatessenzaak. Voor mijn broer heb ik onlangs een speciaal bier gemaakt als ingrediënt voor een bierkaas, die hij vervolgens heeft gemaakt. Bierkaas is een speciale kaas door de toevoeging van het bier. De vier ambachtelijke bierkazen die mijn broer had gemaakt, waren binnen enkele uren geheel uitverkocht. Voor de decemberfeestdagen ga ik weer mijn 'kaasbier' brouwen, zodat mijn broer weer zijn ambachtelijke bierkaas kan verkopen. Daar drinken we dan ook samen een zelf gebrouwen biertje op!'

Gabbie van der Kroef

Het zelf gebrouwen D'n Braeven Ros' bier van Raymond Ros

Kleurplaat van Sinterklaas

Jouw naam: Leeftijd: jaar
Adres: Telefoon:

Je kunt jouw kleurplaat tot uiterlijk woensdag
24 november inleveren op de Vijfde Buitenpepers 19